

FINANS
DANMARK

Efter de seneste rentefald er bankernes rentemarginal blevet mindre

Efter de seneste rentefald er bankernes rentemarginal faldet til et niveau svarende til årene 2010-2015. Den lavere rentemarginal drives af et fald i indlånsmarginale, som dels afspejler den seneste tids rentefald, dels er udtryk for den generelt stærke konkurrence på det danske bankmarked. Efter det seneste rentefald kan danskerne stadig opnå en betydelig rentegevinst ved at binde deres opsparing i en given periode.

Energi- og inflationskrisen betød, at de pengepolitiske renter blev hævet adskillige gange. Den Europæiske Centralbank (ECB) og Nationalbanken begyndte således at hæve de pengepolitiske renter i juli 2022 for at få bragt den høje inflation ned. Det førte til en stigning i markedsrenterne og derved også til en stigning i bankernes indlåns- og udlånsrenter. På forholdsvis kort tid ændrede renteniveauet sig fra at have været meget lavt – og ofte negativt – gennem et helt årti til et højt renteniveau, jf. figur 1. Renten på Nationalbankens indskudsbeviser nåede i september 2023 en top på 3,6 pct., svarende til renteniveauet i 00'erne.

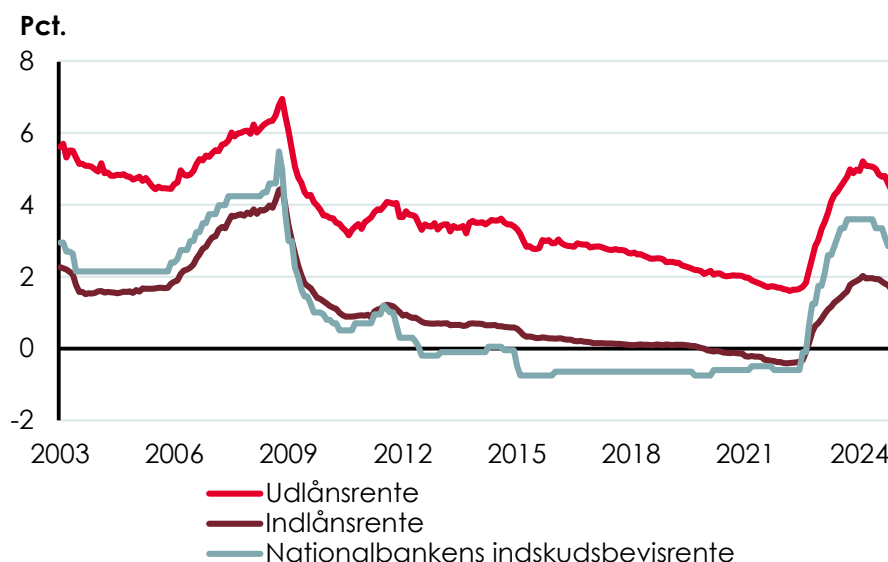
Først i juni 2024 var inflationen nedbragt, så ECB og dermed Nationalbanken kunne påbegynde rentenedsættelser. Renten blev sat ned fire gange i løbet af 2024, og Nationalbanken har endnu en gang sat renten ned i begyndelsen af 2025 til 2,35 pct.

Analyse

20. februar 2025

Dok. nr. FIDA-1941317218-711163-v1

Figur 1. Renterne har toppet og er igen på vej ned

Anm.: Udlånsrente og indlånsrente omfatter alle indenlandske sektorer og alle valutaer. Seneste observation er december 2024.

Kilde: Danmarks Nationalbank og Finans Danmarks egne beregninger.

Bankernes rentemarginal falder igen

De seneste rentefald har medført, at bankernes rentemarginal – altså forskellen mellem udlåns- og indlånsrenter – også er faldet. Efter at niveauet for rentemarginalen i 2023 var steget til det, vi så i 00'erne før de store rentefald, er rentemarginalen med det seneste fald nu nærmere niveauet fra årene 2010-2015, jf. figur 2. Som figuren også viser, har bankernes rentemarginal set over en længere tidshorisont faktisk været lav i de seneste par årtier. I et historisk perspektiv falder rentemarginalen i øjeblikket således fra et i forvejen lavt niveau.

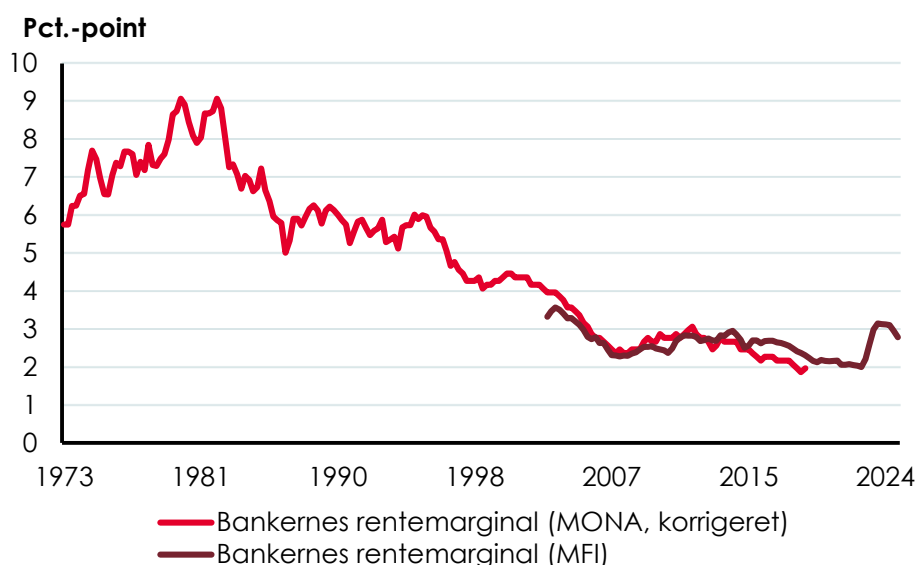
Af figur 2 ses også, at bankernes rentemarginal var under betydeligt pres i perioden med negative renter. Rentemarginalen steg kortvarigt med de markante rentestigninger fra juli 2022, men til et moderat niveau som midt i 00'erne, hvor renten sidste gang nåede samme højder.

Analyse

20. februar 2025

Dok. nr. FIDA-1941317218-711163-v1

Figur 2. Rentemarginalen falder fra et historisk set lavt niveau

Anm.: Rentemarginalen er forskellen mellem den gennemsnitlige udlåns- og indlånsrente og omfatter alle indenlandske sektorer og alle valutaer. Opgørelsen baseret på MONAs databank er korrigeret for niveauforskellen i den overlappende periode med MFI-statistikken. Seneste observation er 4. kvartal 2024.

Kilde: Danmarks Nationalbank og Finans Danmarks egne beregninger.

Relativ høj indlåns marginal falder og udlåns marginalen er fortsat meget lav

Bankernes rentemarginal kan opdeles i to: Udlåns marginalen og indlåns marginalen. Udlåns marginalen er forskellen mellem den rente, bankerne får ved at låne ud til deres kunder, og den rente banken selv kan låne til i pengemarkedet. Tilsvarende er indlåns marginalen forskellen mellem den indlånsrente, som bankerne tilbyder deres kunder for deres indeståender og den rente, som bankerne kan placere til i pengemarkedet. En negativ indlåns marginal betyder, at bankerne isoleret set taber penge på indlån.

De korte pengemarkedsrenter følger i udgangspunktet Nationalbankens pengepolitiske renter tæt. Derfor anvender vi her renten på indskudsbeviser som udtryk for den rente, som bankerne kan henholdsvis låne og placere til i pengemarkedet.

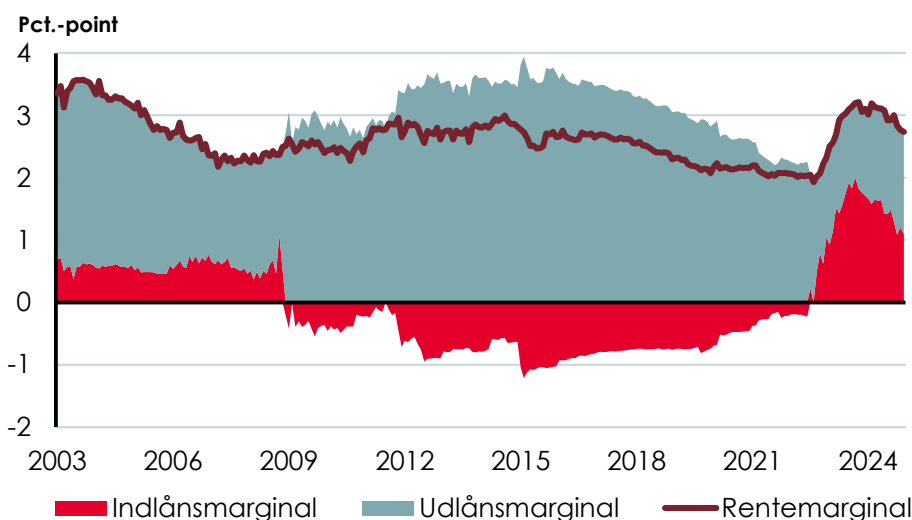
Det er en faldende indlåns marginal, som driver den lavere rentemarginal, jf. figur 3. Indlåns marginalen falder altså igen på baggrund af den seneste tids rentefald og den generelt stærke konkurrence på det danske bankmarked. Indlåns marginalen var da også forud herfor blevet udvidet i takt med de markante rentestigninger fra juli 2022.

Analyse

20. februar 2025

Dok. nr. FIDA-1941317218-711163-v1

Figur 3. Lavere rentemarginal drives af faldende indlåns marginal

Anm.: Rentemarginalerne omfatter alle indenlandske sektorer og alle valutaer. Seneste observation er december 2024.

Kilde: Danmarks Nationalbank og Finans Danmarks egne beregninger.

Udlåns marginalen har været relativt stabil siden juni 2024, hvor Nationalbanken påbegyndte rentenedsættelserne. Udlåns marginalen har i de seneste år været på et meget lavt niveau.

Udlån er relativt billigt

Mens rentemarginalen nu altså er på niveau med årene 2010-2015, er sammensætningen ændret mærkbart i forhold til tidligere. I dag er der en relativt høj indlåsmarginal, som dog er på vej ned, og en tilsvarende lav udlånmarginal. Det skal bl.a. ses i lyset af det store indlåsoverskud, jf. figur 4. I et marked med velfungerende konkurrence afspejler prisen udbud og efterspørgsel.

Med et indskud fra kunderne, som aktuelt er langt større end bankernes udlån, konkurrerer bankerne hårdt om at låne ud til kreditværdige husholdninger og virksomheder. Det afspejles i den lave udlåsmarginal – virksomheder og husholdninger betaler med andre ord kun en ret lav rente for at låne, når man sammenligner med det generelle renteniveau. Omvendt er der altså rigeligt med indlån i bankerne, der afspejles i den relativt høje indlåsmarginal.

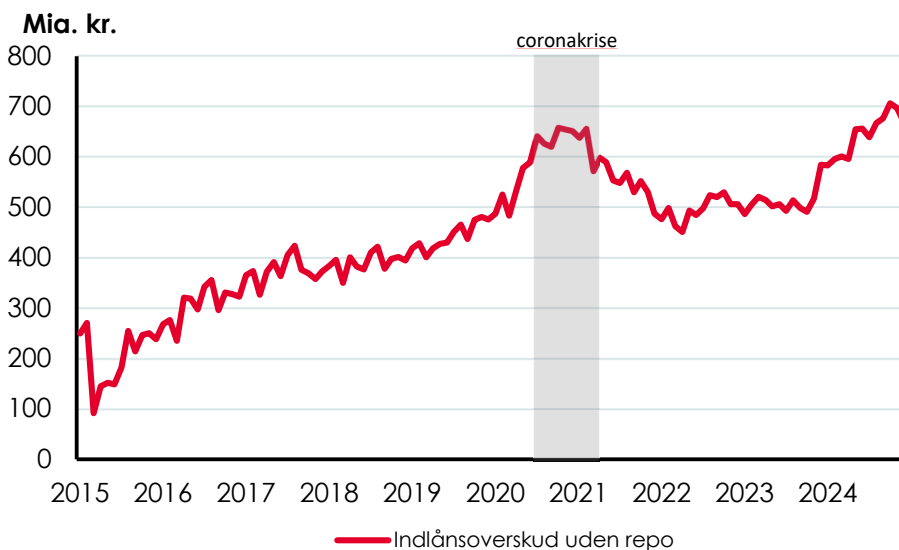
Gennem de seneste måneder er indlåsmarginalen dog faldet igen – dels på grund af det faldende renteniveau og dels på grund af den generelt stærke konkurrence på det danske bankmarked.

Analyse

20. februar 2025

Dok. nr. FIDA-1941317218-711163-v1

Figur 4. Bankernes indlån er langt større end udlånet

Anm.: Indlånsoverskuddet er defineret som forskellen mellem indlån og udlån (ekskl. repo-forretninger) i pengeinstitutterne. Indlånsoverskuddet omfatter alle indenlandske sektorer og alle valutaer. Seneste observation er december 2024.

Kilde: Danmarks Nationalbank og Finans Danmarks egne beregninger.

Husholdninger har stadig gevinst ved at binde en del af deres indlån

Ser vi særskilt på de renter, som husholdningerne møder i bankerne, er bankernes rentemarginal nu faldet til et historisk lavt niveau, jf. figur 5. Da renteniveauet faldt i 10'erne, blev mange renter presset sammen omkring nul. Dermed blev renten på indlån i høj grad den samme, og opsparingskonti med tidsbinding mv. blev derfor mindre udbredt. Med det højere renteniveau, som var udtryk for en normalisering fra de foregående års meget lave renter, er der igen en mærkbar forskel mellem indlånsrenten med og uden tidsbinding, som vist i figur 6.

Selv med de seneste rentefald er der stadig en betydelig gevinst for husholdninger ved at binde en del af deres indlån for at opnå en højere rente. I august 2024 var den gennemsnitlige rente på indlån på anfordring på 0,6 pct., mens den tilsvarende rente var 2,8 pct. for nye indlån med tidsbinding. Efterfølgende er den gennemsnitlige rente for nye indlån med tidsbinding faldet til 2 pct. ved udgangen af 2024¹.

Indlån med tidsbinding eller andre former for opsparingskonti giver mulighed for at forvalte ens formue med stabile afkast og uden den risiko, der – især på kort til mellemfristet sigt – følger med investeringer i form af investeringsforeningsbeviser eller aktier. Det egner sig derfor godt til midler, som ligger ud over, hvad der er brug for til at klare dagligdagen og uforudsete begivenheder, men omvendt heller ikke skal investeres i et mere langsigtet perspektiv.

Analyse

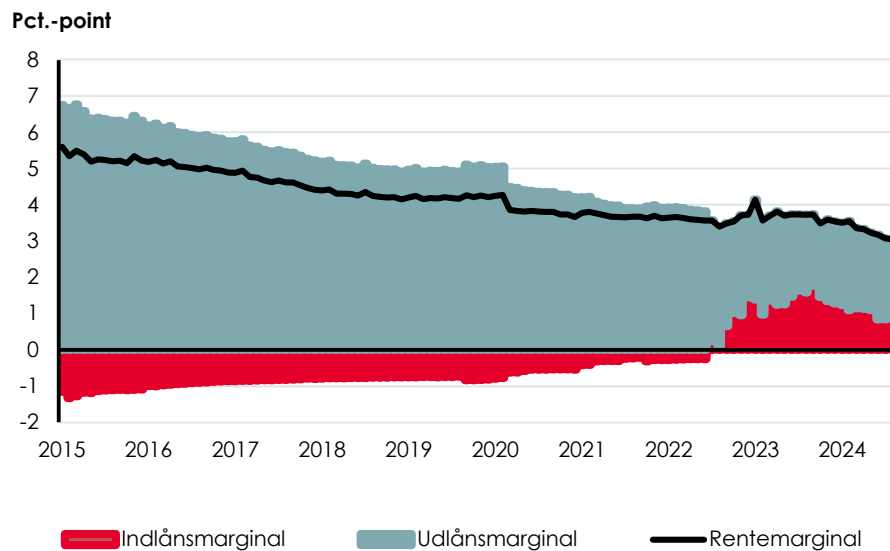
20. februar 2025

Dok. nr. FIDA-1941317218-711163-v1

¹ Nationalbanken har i skrivende stund offentliggjort data for udlånsrelateret indlån frem til august 2024, hvorfor det ikke er muligt at beregne indlånsrenten på anfordring, korrigeret for udlånsrelateret indlån, ultimo 2024.

Figur 5. For husholdninger alene er rentemarginalen faldet til et historisk lavt niveau

Analyse

20. februar 2025

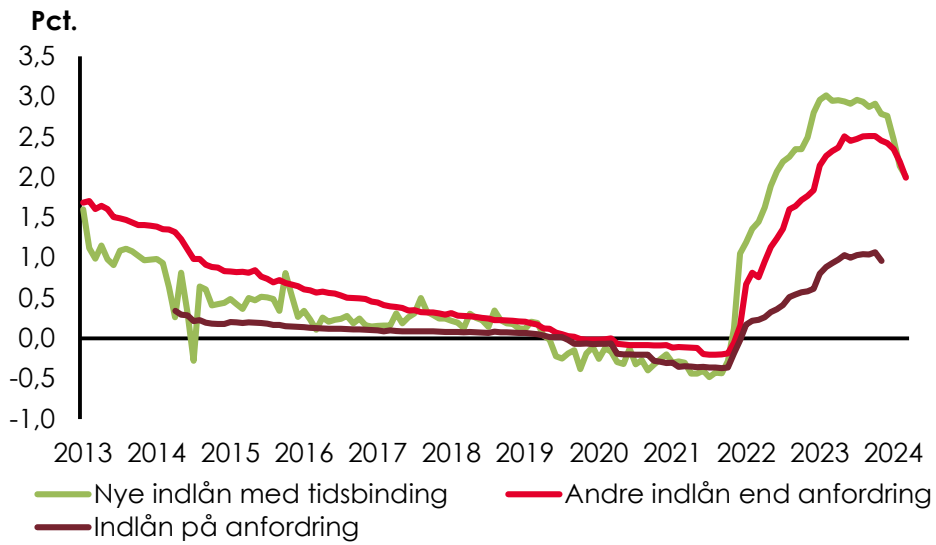
Dok. nr. FIDA-1941317218-711163-

v1

Note: Rentemarginalerne omfatter husholdningerne (lønmotagere, pensionister mv.) i DKK, korrigeret for udlånsrelateret indlån og eksklusive puljeordninger. Seneste observation er august 2024 grundet databegrænsninger.

Kilde: Danmarks Nationalbank og Finans Danmarks egne beregninger.

Figur 6. Stadig betydelig gevinst ved indlån med tidsbinding

Analyse

20. februar 2025

Dok. nr. FIDA-1941317218-711163-
v1

Anm.: Indlånsrenterne omfatter husholdninger (lønmødtager, pensionister mv.) i DKK, korrigeret for udlånsrelateret indlån og ekskl. puljeordninger. Seneste observation er december 2024, med undtagelse af indlån på anfordring, hvor data går frem til august 2024.

Kilde: Nationalbanken og Finans Danmarks beregninger.

